

ИЗВЛЕЧЕНИЕ ОТ
ГОДИШЕНИЯ ОТЧЕТ
ЗА 2018 г.

НА ИНСТИТУТА ЗА БАЛКАНИСТИКА
С ЦЕНТЪР ПО ТРАКОЛОГИЯ
„ПРОФ. АЛЕКСАНДЪР ФОЛ“

София, 2019 г.

Отчетът е приет от Общото събрание на учените в Института за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ на 29 януари 2019 г., Протокол № 1 от 29 януари 2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. I. Проблематика на звеното	
1.1 Преглед на изпълнението на целите на звеното	4
1.2 Изпълнение на Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България	5
1.3 Ползи за обществото от извършените дейности	6
1.4 Взаимоотношения с други институции	7
1.5 Общонационални и оперативни дейности	9
2. ` Резултати от научноизследователската дейност през 2018 г.	10
2.1 Най-значимо научно постижение	12
2.2 Най-значимо научно-приложно постижение	13
3. Международно научно сътрудничество на звеното.	14
4. Участие на звеното в подготовката на специалисти	15
5. Иновационна дейност на звеното	16
6. Стопанска дейност на звеното	16
7. Кратък анализ на финансовото състояние на звеното за 2018 г.	17
8. Издателската и информационната дейност на звеното.	
8.1 Издателска дейност	18
8.2 Информационна дейност	19
8.3 Библиотечна дейност	19
9. Информация за научния съвет на звеното.	20
10. Използвани съкращения	21

I. Проблематика на звеното

1.1 Институтът за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ е единственото звено в Българската академия на науките, което притежава експертни знания за политическите, обществените, културните и религиозните процеси, които протичат на територията на девет съвременни държави и обхващащи период от повече от 30 века.

Стратегическите и оперативните цели на ИБЦТ са свързани с проучването на стопанското, общественото, политическото и културното развитие на народите и страните в Югоизточна Европа. Изследователската дейност на учените от ИБЦТ е основана на прилагането на иновационни изследователски подходи и методологии, чрез които се интерпретират преобразуванията в различни сфери на балканските общества, стимулиращи или възпрепятстващи интеграцията на Балканите в Европа. Динамично променящата се политическа и социално-икономическа структура на Балканите в съпоставка с европейските и световни тенденции залегна като основен коректив при изработването на актуални анализи, свързани с информационното, експертно и оперативно обслужване на българската държава и общество. Широкият хронологически диапазон на изследванията, обхващащ богата проблематика от областта на тракологията, византистиката, османистиката, новата и най-новата история на страните от Югоизточна Европа, балканската културология, политология и европеистика позволи съществена част от научната продукция на ИБЦТ да намери приложение и при обучението на студенти, дипломанти, докторанти и специализанти в областта на балканистиката.

Конкретните цели, които учените от ИБЦТ си бяха поставил за 2018 г. бяха:

- увеличаване на международната видимост на научната продукция на учените от звеното чрез публикуване на монографични изследвания на чужди езици и разширяване на публикационната дейност в издания, индексирани в Scopus и Web of Science, както и включването на периодиките на ИБЦТ в съответните бази за индексирание;
- увеличаване на общата видимост на научната дейност на учените от ИБЦТ чрез създаване на кръг от последователи на публичните изяви на звеното, който да включва учени и граждани от цялата страна, от балканските държави и др.;
- привличането на млади и утвърдени учени към изследователската дейност на ИБЦТ с цел разширяване на методологическия и тематичен обхват на изследванията;
- създаване на условия за изграждане на електронна инфраструктура, която да осигурява свободен достъп до част от научната продукция на изследователите от ИБЦТ;
- утвърждаване и разширяване на взаимодействието с научните институти и висшите училища от страната и чужбина.

Във връзка с поставените цели през 2018 г. бяха постигнати следните резултати:

- Бяха публикувани четири монографични изследвания на албански, английски и френски език и се увеличи броят на публикациите в периодични издания, включени в Scopus и Web of Science

- ИБЦТ има официална интернет страница, две страници на проекти и четири фейсбук страници (последната бе създадена през 2018 г.), които използва за популяризиране на научната си дейност. За 2018 г. към вече създадения кръг от последователи на изявите и дейността на учените от ИБЦТ се присъединиха повече от 1000 души от страната и чужбина, като интересът към събитията на звеното достигна средно 5000 души на събитие

- През 2018 г. към проектите на ИБЦТ са включени повече от 100 външни за звеното учени, 27 от които са докторанти, млади учени и постдокторанти.

- Поставено бе началото за създаване на инфраструктура, която ще осигури свободен достъп до част от научната продукция на ИБЦТ: включихме се като партньор в научната мрежа КЛаДА.бг и Центъра за върхови постижения Наследство БГ, като продължихме активно да участваме в научната мрежа Инфрамат. Партньорството ни в изброените проекти ни осигурява технологични възможности за създаване на база данни с отворен достъп. През 2018 г. от Фонд „Научни изследвания“ бе одобрен за финансиране проект за създаване на онлайн енциклопедия на Късната античност на Балканите.

- Основната дейност на ИБЦТ се основава на научната комуникация с учени от различни изследователски звена и висши училища от страната и чужбина. През 2018 г. бе поставено началото на създаването на научна мрежа в областта на късноантичните изследвания на Балканите, която включва представители от 8 научни институции и висши училища от страната и 10 от чужбина. Към политиката на ИБЦТ за улесняване на достъпа до експертни знания можем да добавим и откриването на филиал в гр. Монтана.

1.2 Дейността на ИБЦТ отговаря на основната цел на Националната стратегия за научни изследвания 2017–2030 (НСНИ) - България да се превърне в привлекателен център за авангардни научни изследвания, да се издигнат позициите на страната в областта на науката, да се задържат и привлекат млади и водещи учени в България. През 2018 г. ИБЦТ е бил водеща организация на 14 международни проекта, в които са участвали учени от 6 страни. Във все повече проекти и организирани от ИБЦТ научни форуми вземат участие студенти, докторанти и постдокторанти. ИБЦТ полага настойчиви усилия за поддържане на интереса на младите хора към научните изследвания в областта на хуманитаристиката. През 2018 г. като дискусанти в международен семинар бяха поканени да участват утвърдени учени, докторанти и студенти. Взеха участие 6 докторанти и двама студенти (от които един италианец, който прави докторантура в Университета в Лил, една българка, която прави докторантура в Хумболтовия университет, един гръцки студент, който прави докторантура в България).

Двата лекционни семинара – *Всеки втори вторник* и *Създаването на късноантичния свят на Балканите*, които започнаха през 2018 г., допринасят за

повишаване на общественото значение на научните изследвания на ИБЦТ съгласно изискванията на чл. 5 от ЗННИ и (НСНИ) чрез предоставянето на ново научно знание за ползване от всички български граждани. Бяха изнесени 16 публични лекции, 8 от които бяха предавани на живо. На лекциите са присъствали повече от 150 слушатели, като информацията за тях в социалните мрежи е достигала до повече от 10 000 души. Записаните лекции са гледани над 1000 пъти. Осигуряването на достъп до експертно знание на възможно най-широк кръг граждани създава условия за развитие на гражданското общество и синергия между него, научните и държавните институции.

Дейността на ИБЦТ изпълнява изискването на НСНИ за увеличаване достъпа до международни научноизследователски и иновационни мрежи чрез включването на резултатите от изследователската дейност на звеното в националната е-инфраструктура КЛаДА.бг, която е част от международните инфраструктури CLARIN-ERIC и DARIAH. По примера на Австрия и Холандия КЛаДА.бг обединява целите на CLARIN-ERIC за използване на езикови ресурси и средства в областта на приложения в хуманитаристиката и на DARIAH – за дигитализиране и опазване на културното наследство. През 2018 г. започна дейността на Центъра за върхови постижения Наследство.БГ, в който ИБЦТ е партнираща организация. Учените от ИБЦТ ще получат достъп до различните лаборатории, които ще бъдат създадени към Центъра и ще имат възможност да разширят възможностите за прилагане на ИТ технологиите в изследователската си дейност.

Стратегическите цели на ИБЦТ тясно кореспондират с политиката на НСНИ за увеличаване и поддържане на висока квалификация на учените, което е формулирано в Специфична цел 1. Осигуряването на безплатен достъп до част от научната продукция на ИБЦТ ще даде възможност на учените от всички региони на страната да ползват качената там информация. Участието на звеното в национални и международни научни мрежи ще улесни приобщаването им към международната научна общност.

Дейността на ИБЦТ кореспондира с третия от взаимосвързаните приоритети на Хоризонт 2020, насочен към преодоляване на обществените предизвикателства – спадове, демографски промени и сигурност. Изследванията на учените от ИБЦТ се вписват напълно в приоритета на програмата за създаване на новаторски и мислещи европейски общества чрез подпомагане на научни изследвания на европейското наследство, идентичност и култура, които създават рефлексивни общества, споделящи общи ценности, устойчиви на демографски промени и миграционни процеси. Натрупването на знания за историческата съдба на Балканите от Античността до днес ще спомогне за изграждане на по-дълбоко разбиране на проблемите на миграцията по политически, религиозни и социални причини.

1.3 Институтът за балканистика с Център по тракология е водеща институция в страната и на Балканите в областта на балканистичните изследвания.

Реализираните научни дейности на ИБЦТ през 2018 г. бяха насочени към проучването на културно-историческото наследство, националната идентичност и културното многообразие в Европа и света. Постигнатите научни резултати по проекти на бюджетна основа, както и тези с външно финансиране, намират конкретно приложение

в образованието, развитието на културния туризъм, устойчивото развитие на общините, двустранните и многостранни културни взаимоотношения на Балканите и Европа, в подобряването на капацитета на общини и ведомства, отговарящи за наука, образование, култура, регионално развитие и международни отношения. Целевите групи, към които са насочени, обхващат широки прослойки от българското общество, сред които са научни работници, изявени балканисти и университетски преподаватели, студенти и докторанти, библиотекари, издатели, дипломати, държавни и общински структури, научни и културни институции.

Постоянен ангажимент на сътрудниците на ИБЦТ остава ежегодното организиране на изложби. През 2018 г. бяха реализирани различни събития, сред които трябва да изтъкнем:

Фотоизложбата „Пътешественик във времето“, Юбилейна изложба в памет на 85-годишнината от рождението на проф. Александър Фол, която бе представена на 4 юни 2018 г. във фойето на Централната сграда на БАН, на 9 октомври 2018 г. в сградата на Нов Български Университет и на 1 ноември 2018 г. в Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“. С този фотографско-документален спомен за учения, общественика, учителя и твореца Александър Фол бе припомнен приносът на траколожките изследвания в световната хуманитаристика.

Фотодокументалната и художествена изложба „Ротари България и българските евреи“ бе реализирана в изложбена зала „Архиви“ на Държавна агенция „Архиви“ от 20 до 29 юни. Изложбата бе посветена на 75-годишнината от спасяването на българските евреи и на 85-годишнината от основаването на Ротари клуб в България.

Участниците в проектите на ИБЦТ осъществяват интензивна експертна дейност и чрез различни научни съвети и органи, а също така и чрез медиите. През годината са регистрирани повече от 130 участия на учени от ИБЦТ в програмите на БНТ, Нова ТВ, ТВ Скат, ВТК, Bloomberg TV, Bulgaria On Air, БНР, Дарик радио, местните радиа, в електронните медии, списанията и вестниците.

Учени от ИБЦТ са взели участие в подготовката на 4 документални филма: проф. д-р Румяна Прешленова във филм за Евлоги и Христо Георгиеви, проф. дин Светлозар Елдъров в първи и втори епизод от документалната поредица „Помни войната 1915-1918“ и във филма „Спасеният (Разказ за съдбата на Рафел Моше Камхи)“; проф. дин Калин Порожанов е дал интервю, което е включено във филма „Под пясъците на Созопол“.

Не трябва да пропускаме и въздействието, което са имали 25-те публични лекции, изнесени пред широката българска общественост в цялата страна, както и 16-те представяния, с които е популяризирана научната дейност на ИБЦТ.

1.4 Взаимоотношения с други институции

Дейността на ИБЦТ има дълбоки традиции в установилото се през годините сътрудничество с редица институции. През 2018 г. продължи дейността по изпълнение на сключените съвместни договори с Държавна агенция „Архиви“ (ДАА), Регионалните исторически музеи в Монтана, Кюстендил и Ямбол и Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, с Дипломатическия институт и Държавния

културен институт към Министъра на външните работи на РБ, както и Дирекция „Съседни страни“ към МВНР, а също с Гръцкия културен център, с Италианския културен институт, с посолствата на Хърватия, Чехия, Гърция и Украйна, с Военноисторическата комисия.

Експертни становища бяха изработени от учените от ИБЦТ (проф. Лора Тасева, проф. В. Лозанова, проф. Валерия Фол, проф. Ал. Костов, проф. Светлозар Елдъров, проф. Св. Янакиева, проф. К. Порожанов, проф. дин Рая Заимова, проф. Румяна Прешленова, доц. д-р Добринка Парушева, доц. д-р Росица Градева, доц. д-р Ю. Константинова, гл. ас. д-р Ивайло Начев, гл. ас. д-р Бисер Банчев, Вл. Пауновски и др.) за нуждите и дейността на редица институции като МОН, ФНИ, Националната агенция за оценяване и акредитация, Комисията по образованието и науката в 44 ОНС; Съвета за чуждестранна българистика към УС на БАН; Консултативния съвет за хуманитарни науки към УС на БАН, Министерството на културата, Националния комитет по балканистика, Военноисторическата комисия, Комисията за Старославянски речник при Международния комитет на славистите, Софийския градски съд; Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ и други библиотеки и музеи на територията на България.

През 2018 г. ИБЦТ осъществи под различни форми сътрудничество с български и чужди висши учебни заведения и научни институти като: СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. Кирил и Методий“, ПУ „Паисий Хилендарски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Нов Български Университ, ШУ „Епископ Константин Преславски“, Американски университет в Благоевград, УниБИТ, Европейски университет за хуманитарни науки, Университета в Люблина, Националния университет на Сеул, Държавна агенция архиви, Института за исторически изследвания при БАН, Института за български език при БАН, Института за литература при БАН, Института за изследвания на обществата и знанието при БАН, Института за изследване на изкуствата към БАН и др.

Активно бе и участието на изследователския състав в работата на редица чуждестранни институции като ЮНЕСКО, Международната асоциация за югоизточноевропейски проучвания (AIESEE), Международната асоциация по тракология, Експертния и консултативен съвет на ЮНЕСКО по Конвенцията за опазване на подводното културно наследство, Научния съвет на Регионалното бюро на ЮНЕСКО за наука и култура за Европа, Венеция, БНК на ICOMOS-UNESCO, Международната асоциация за византийски проучвания (AIEB), Международната федерация на Институтите за средновековни изследвания (FIDEM), North American Patristic Society, Фондация Александър фон Хумболт, Хумболтовия съюз в България, Националната комисия по морска история, Международния съвет за индоевропейски и траколожки изследвания, Международния борд на Гръцкия институт за запазване на морските традиции – Атина, IBAC (International Balkan Annual Conference), Американския изследователски център в София, CIEPO (Comité international des études ottomanes et pré-ottomanes), International Association for Social and Economic History of the Ottoman Empire (IAOSEH), Center for Ottoman Studies-Belgrade, Fulbright Alumni Association, Университета на Монреал (Канада), International Advisory Board: Centre for Balkan and Black Sea Studies, Yıldız Teknik Üniversitesi-Istanbul, Научния

съвет на Фондация „Felix Kanitz“, Виена; Карловия университет в Прага (Чехия), Университета „Рома-тре“ – департамент „Политически науки“ (Италия), Института за история на европейското право във Франкфурт (Германия), Университета „Осман Гази“ в Ескишехир (Турция), Университета „Атълъм“ в Анкара (Турция), Института за исторически науки и Института за хърватска литература, история и театър към Хърватската академия на науките и изкуствата, Хърватския институт за история, Института за югоизточноевропейски проучвания на Румънската АН, Института по история „Николае Йорга“ към Румънската АН, Института по история на Полската АН, Масариковия институт и архив на Академията на науките на Чешката република, Византоложкия институт (САНИ), Балканоложкия институт (САНИ).

ИБЦТ традиционно участва и в работата на редица неправителствени научни и обществени организации с национално значение като Националния комитет за югоизточноевропейски проучвания, Асоциацията на медиевистите и византинистите в България, Дружеството на изследователите на античността в България, Националната комисия по морска история, Българското дружество за проучване на XVIII век, Българското геополитическо дружество, Българската асоциация за външна политика, Македонския научен институт, Тракийския научен институт, Българската асоциация по военна история, Националната комисия по морска история, Българското историческо дружество, Академичния кръг по сравнително литературознание АКСЛИТ, Сдружение „Колегиум Германия“, Организацията на евреите в България „Шалом“ и др.

1.5. Общонационални и оперативни дейности, обслужващи държавата.

През 2018 г. учени от ИБЦТ са изготвили 5 оценки на проекти, 1 експертиза към Софийския градски съд, 16 оценки на учебници и учебни помагала към МОН, 1 учен е взел участие в подготовката на национална научна програма.

През 2018 г. бе поставено началото на дейността на ИБЦТ към националната инфраструктура за производство и изследване на нови материали Инфрамат. Изследователи от ИБЦТ са включени към Модул 2, чиято цел е създаване и развитие на човешка и материална инфраструктура в областта на опазване на културното наследство като цяло и на металните артефакти в частност. Очакваните резултати в областта на културно-историческото наследство ще включват: съхраняване, диагностика и реставрация на метали и тяхното предпазване от разрушаване в резултат на човешкото влияние или на околната среда; точно датиране на металните предмети и определяне на степента им на корозия; прилагане на нов тип техники за консервация и реставрация; изследване влиянието на околната среда върху археобектите от метал; създаване на мобилни лаборатории за изследване на мястото на археологическите находки; участие в европейската програма за *Опазване и съхранение на културно-историческото наследство*.

През 2018 г. ИБЦТ активно се включи като партньор и в националната мрежа КЛаДА.бг. Целта на проекта е да създаде онлайн платформа (е-платформа) за съхраняване на българското езиково и културно-историческо наследство. Инфраструктурата ще поддържа решаването на различни задачи, насочени както към специализирана, така и към по-широка аудитория. Инфраструктура се изгражда като

уеб услуга за експериментиране със система за комбиниране на резултатите от различни модули за обработка на естествен език, разработена в рамките на европейските проекти EUCases и QTLeap, финансирани от тематика ИКТ в 7-та Рамкова програма на Европейската комисия. КЛАДА.бг ще осигури неограничен достъп до електронните си колекции на всички, които проявяват интерес.

ИБЦТ е сред основните партньори на започналия дейността си през 2018 г. Център за върхови постижения „Създаване и развитие на център за върхови постижения Наследство.БГ“. Основна цел на проекта е да се изгради съвременна инфраструктура за научноизследователска и иновационна дейност в сферите на креативните и рекреативните индустрии. Сред очакваните резултати е създаване на условия за разработване на съвременни технологии и развитие на пазарно ориентирани научни изследвания, които да допринесат за: преодоляване изоставането на страната ни спрямо водещите научни центрове на европейско и световно ниво; интегриране на български научни организации в европейското изследователско пространство; изграждане на устойчиви партньорства с водещи европейски университети и институти; засилване на връзката „наука–бизнес“.

2. Резултати от научноизследователската дейност през 2018 г.

Монографии, излезли през 2018 г.

Sabev, Orlin, *Waiting for Müteferrika. Glimpses of Ottoman Print Culture*. Boston Academic Studies Press, 2018, ISBN 9781618116185, 167 стр.

Zaïmova, Raia, *Histoire de la Mission lazartiste de Macédonine (1839–1939) par Arthur Droulez C. M.* Texte publié par les soins de Raïa Zaïmova. Les Edition ISIS, 2018, ISBN 9789754285594, 278 стр.

Заимова, Рая, Константинова, Юра, Данова, Надя, Прешленова, Румяна, Георгиева, Тина, Василева, Елмира, Дончева, Гергана, Начев, Ивайло, Спасов, Маламир, Желев, Йордан, *Солун и българите: история, памет, съвремие. Документи*, Фабер, 2018, ISBN 978-619-00-0761-6, 141 стр. = **Zaimova, R., Konstantinova, Y., Danova, N., Preshlenova, R., Georgieva, T., Vasileva, E., Doncheva, G., Nachev, I., Spasov, M., Zhelev, Y.**, *Thessaloniki and the Bulgarians: History, Memory, Present. Documents*, Фабер, 2018, ISBN 978-619-00-0761-6, 141 стр. – превод на английски.

Костов, Александър, *Транспорт и комуникации на Балканите (1800–1914)*. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2018, ISBN 978-954-07-4342-4, 310 стр.

Серафимова, Маргарита, *Пространството и литературата (Ролята на местата и конструирането на смисъла)*, Фабер 2018, ISBN 978-619-00-0719-7, 412 стр.

Стамова, Марияна, *Албанците в социалистическа Република Македония през последното десетилетие на Титова Югославия (1981–1991)*, Иван Сапунджиев, 2018, ISBN 978-954-326-287-8, 188 стр. = **Stamova, Mariana**, *Shqiptarët në Republikën Socialiste të Maqedonisë gjatë së fundit të Jugosllavisë së Titos (1981–1991)*, Иван Сапунджиев ООД, 2018р ISBN 978-954-9971-92-7, 184 стр. – превод на албански.

Колективни монографии, излезли през 2018 г.

Прешленова, Р., Бобев, Б., Кайчев, Н., Константинова, Ю., Михайлова, А., Пеева, К. *Маски долу! Национализмът на Балканите през XX век*, Парадигма, 2018, ISBN 9879543263448, 284 стр.

Костов, А., Банчев, Б., Огнянова, И., Бежанската криза и Балканите (2015–2016), Парадигма, 2018, ISBN 978-954-326-364-6, 362 стр.

Сборници, излезли през 2018 г.

Сборник в чест на 65-годишнината на проф. Калин Порожанов, Thracia 23, ИБЦТ, 2018, ISSN 0204-9872, 352 стр.

През 2018 г. учените от ИБЦТ са публикували 6 монографии (1 е публикувана на френски, 2 са излезли и в превод на чужд език – албански и английски), 13 учени са взели участие в редакционните екипи на 9 сборника, излезли са от печат 154 статии, студии и научни съобщения и са забелязани 382 цитирания, от които 29 във Web of Science и Scopus.

През 2018 г. ИБЦТ е участвал в организирането на 5 национални, 6 национални с международно участие и 6 международни научни форуми.

Продължи провеждането на дискуссионния семинар на Центъра по тракология *Seminarium Thracicum*, в който взеха участие с лекции 8 учени от различни научни институции и висши училища. През 2018 г. започна провеждането на лекционен семинар в Института за балканистика *Всеки втори вторник*, в който участваха 8 лектори, между които и учен от Атинския университет, Гърция. Като допълнение към семинарната форма на научна дискусия трябва да отчетем и международния дискуссионен семинар *Creation of the Late Antique World on the Balkans*, който се проведе от 8 до 10 ноември 2018 г. В него взеха участие учени от 10 държави, като българските лектори представяха 6 научни институции и висши училища.

На 1 и 2 февруари 2018 г. бе проведена Втората интердисциплинарна конференция *Mirabilia: чудесно и магическо*, в която взеха участие 37 учени. В Пловдив на 18 и 19 май 2018 г. се състоя международната конференция *Градската култура на Балканите*; на 25 май в Монтана бе организирана национална конференция на тема *Българският Северозапад и културно-историческото многообразие на обединена Европа*. През месец ноември (23–24) в град София бе проведена *Седмата национална среща по балканистика* на тема „Делници и празници на Балканите“.

Учени от ИБЦТ участваха в организирането на следните международни конференции: в Рим, Италия, 21–22 май, *La storiografie balcaniche dopo il comunismo. Esiti e prospettive*; в Букурещ, Румъния, 5 юни 2018 г., *Cultură, traditionata, istorie sociala si istoria limbilor din Sud-Estul Europei*; Букурещ, Румъния, 6–7 юни, *Colloque de la Comision roumano-bulgare d'histoire*; София, България, 28 октомври, *Западните Балкани – Транспортна инфраструктура, телекомуникации, европейска интеграция*; в Комотини, Гърция, 12–14 октомври, *Greece and Bulgaria: Parallels and interactions in*

history and culture; в Харков, Украйна, IX Дриновски четения: Черно Море та Причерноморя як контактна зона цивилизації та культур.

През 2018 г. учените от ИБЦТ са работили по 69 проекта, от които 38 с водеща организация ИБЦТ и 31 с друга. Проектите на ИБЦТ включват 15 с бюджетна субсидия, 11 по двустранни спогодби с чуждестранни академии на науките (договори по ЕБР), 3 международни (извън ЕБР), 3 проекта са финансирани от ФНИ. Учени от ИБЦТ участват в 2 научни мрежи. Личното участие на учени в проекти, по които ИБЦТ не е партньор, включват 9 държавно финансирани проекта (6 от ФНИ), 11 международни проекта и 11 национални.

Ще споменем само новите и иновативни като методология проекти.

През 2018 г. продължи успешно изпълнението на проекта *Солун и българите: история, памет, съвремие* с ръководител доц. д-р Юра Константинова. Освен документалните единици, които бяха публикувани на сайта на проекта (www.solunbg.org), бе издаден двуезичен албум с документи по темата на проекта (повече за изданието вж 2.2). На 18 и 19 май в Пловдив бе проведена международна конференция „Градска култура на Балканите“.

Започна работа и проектът *Съвременните Балкани и предизвикателствата пред България* с ръководител проф. дин Ал. Костов (www.balkan-challenges.eu). Целта на проекта е да предложи цялостно изследване на социално-икономическото и политическото развитие на съвременните балкански държави, като подчертае влиянието им върху външнополитическите приоритети на България. Като част от проекта на 28 септември бе проведена международна конференция „Западните Балкани – транспортна инфраструктура, телекомуникации, европейска интеграция“.

През 2018 г. учените от ИБЦТ активно участваха в научите мрежи Инфрамат, КЛаДА.бг и Центъра за върхови постижения Наследство.БГ, в които ИБЦТ е партньор (проектите са описани подробно в точка 1.5.).

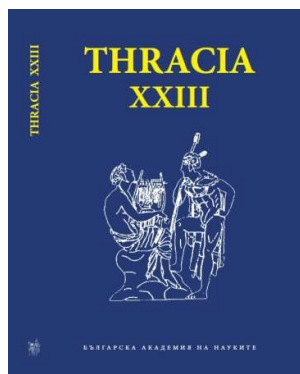
2.1 Едно най-значимо научно постижение.

На свое заседание на 22 януари 2019 г. научният съвет на ИБЦТ определи като най-значимо научно постижение *Thracia XXIII: Thraco-Anatolica. Сборник в чест на 65-годишнината на проф. Калин Порожанов*. Изданието е посветено на 65-годишнината на проф. дин Калин Порожанов. Авторите са негови колеги, студенти, докторанти и съмишленици, чиито изследвания очертават широкия изследователски диапазон на юбиляра. Неслучайно сборникът е озаглавен *Thraco-Anatolica* – заради постоянния интерес и многобройните публикации на Калин Порожанов върху (палео-) Балкано-(западно)анатолийската културно-историческа общност в древността и дефинирането на проблемната ситуация.

Изданието включва уводна част, в която са представени основните линии на професионалното – академично и административно - развитие и научен профил на Калин Порожанов. Следва подробна библиография на неговите публикации, която е изключително полезна както за специалисти в областта на тракологията и науката за

древността, така и за студенти и хора с широки научни и културни интереси в тази област.

Сборникът включва 16 статии, детайлизиращи различни сегменти от широкия хоризонт на изследвания на юбиляра: от лингвистика и антична литература през митология, нумизматика, археологически проучвания в Югозападна България до някои теоретични проблеми на старата история, свързани с древна Тракия. Статиите са подходящо допълнени с множество илюстрации и карти, които детайлизират изложението и аргументират тезите на авторите.

фиг.1 Корица на *Thracia XIII*

2.2 Най-значимо научно-приложно постижение.

На свое заседание на 22 януари 2019 г. научният съвет на ИБЦТ определи като най-значимо научно-приложно постижение двуезичното документално издание *Солун и българите: история, памет, съвремие. Документи/Thessaloniki and the Bulgarians: history, memory, present. Documents*, финансирано от Фонд „Научни изследвания“ на МОН. Изданието е резултат от споразумение между Института за балканистика с Център по тракология (ИБЦТ), БАН и Държавна агенция „Архиви“. Съставителите – Юра Константинова, Надя Данова, Рая Заимова, Румяна Прешленова, Тина Георгиева, Йордан Желев, Елмира Василева, Гергана Дончева, Ивайло Начев, Маламир Спасов – представят нагледно както българското историческо присъствие в Солун, така и значението на града за българо-гръцките отношения в ново време. Изданието обединява факсимилета от документи, групови и индивидуални фотографии, снимки на местности и сгради, подредени по теми и в хронологичен ред, които представят панорама на присъствието и връзките на българите с гр. Солун.

Значимостта на албума е видна от факта, че изданието е осъществено със съдействието на редица български и чуждестранни институции – Националният военноисторически музей, Църковно-историческия и архивен институт при Българската патриаршия, Историческия архив на Македония (Солун), Архива на Американското земеделско училище (Солун), Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, Централната библиотека на Българска академия на науките, Македонския научен институт. Съставителите дължат гореща благодарност на всички, които предоставиха безвъзмездно документи и снимки от своите лични и семейни архиви – Кристиан Антонов, Горан Благоев, Рая Заимова, Здравка Михайлова, Елена Пеева-

Никифоридис, Дойчин Станчев, Лора Тасева и Върбан Тодоров. Българският тираж на изданието е изчерпан, предстои представянето му в Р. Гърция.

фиг. 2 Корица на българското издание

3. Международно научно сътрудничество на звеното.

Международното сътрудничество на ИБЦТ включва изпълнение на проекти по договори и спогодби, както и участието на отделни изследователи във външни за БАН проекти. През 2018 г. ИБЦТ е реализирал 13 международни проекта синституции в Сърбия, Черна Гора, Румъния, Хърватия, САЩ и Италия. Учени от ИБЦТ са взели участие в 11 международни проекта с друга водеща институция.

Важна част от международното сътрудничество на всяка научна институция е участието на изследователите в чуждестранни научни форуми. През 2018 г. са изнесени 196 доклада на конференции и семинари в следните държави: Гърция, Германия, САЩ, Австрия, Словения, Турция, Македония, Италия, Босна и Херцеговина, Украйна, Румъния, Сърбия, Франция, Израел, Черна гора. Общо 23 учени са взели участие в 35 чуждестранни научни форума (международните форуми, проведени в България не се включени).

Част от международното сътрудничество е изнасянето на публични лекции. През 2018 г. 3 учени от ИБЦТ са изнесли 4 лекции в Люблина (проф. д-р Лора Тасева), Вилнюс (гл. ас. д-р Весела Атанасова) и Сеул (доц. д-р Росица Градева), докато 5 изследователи (Sarah Stewart, Zaur Hazanov, Лубодраг П. Ристић, Дуња Радојевић, Параскевас Конортасот) от 4 държави (Великобритания, Азърбајджан, Сърбия и Гърция) са изнесли лекции в България по покана на ИБЦТ.

През 2018 г. бе проведен международен дискуссионен семинар *Creation of the Late Antique World on the Balkans*, в който като лектори взеха участие представители на 9 държави – Турция, Румъния, Сърбия, Македония, Гърция, Австрия, Италия, Франция и Англия. Семинарът постави началото на дейността по създаване на международна научна мрежа за изследване на Късната античност на Балканите.

Новите проекти, включващи международно участие за 2018 г., са:

Тракия и Египет в гръко-римската епоха, ръководител гл. ас. Весела Атанасова;

Балканите в европейското културно пространство, ръководител доц. д-р Антоанета Балчева;

Между Изтока и Запада: външни модели и национални подходи в социално-политическото развитие на Румъния и България през XX век, ръководител проф. дин Александър Костов;

Икономика на всеотдайността. Съпоставителни аспекти на институции, социални практики и грижа за болните в Италия и България през един дълъг период от време, ръководител проф. дин Александър Костов;

Регионална динамика, трансформации в градското пространство на Балканите през османския период, ръководител проф. дин Рая Заимова;

LABedia: енциклопедия на Късната античност на Балканите, IV век, ръководител доц. д-р Златомира Герджикова.

4. Участие на звеното в подготовката на специалисти.

Един от основните приоритети в програмата за развитие на научния потенциал на ИБЦТ е привличането на млади и вече утвърдени специалисти. В края на 2018 г. бе осигурен достъп на младите изследователи в страната и чужбина до основните проектни дейности на учените от ИБЦТ във връзка с програмата за специализации и практики на студенти, млади учени и постдокторанти към избрани от тях проекти или учени. Целта на тази програма е разширяване на научните екипи в ИБЦТ с млади специалисти.

През 2018 г. в ИБЦТ са обучавани специалисти по 6 докторски програми в 3 професионални направления, одобрени от НАОА:

1. По професионалното направление 2.2. История и археология:

- *Стара история и тракология;*
- *Средновековна обща история;*
- *Нова и най-нова обща история;*
- *Документалистика, архивистика, палеография (включително историография и изворознание).*

2. По професионалното направление 2.1. Филология.

- *Балкански литератури и култури .*

3. По професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

- *Теория и история на културата.*

През 2018 г. ИБЦТ има 11 редовни докторанта, от които един е в майчинство и трима временно са прекъснали докторантурата си. Гоар Хнканосян успешно защити докторска теза и ѝ бе присъдена образователната и научна степен „доктор“. В края на годината бе проведен кандидат докторантски конкурс в три направления и бяха взети двама нови докторанти за редовно обучение – по един в направления 2.2 История и археология и 3.1 Теория и история на културата.

И през 2018 г. учени от ИБЦТ са осъществили научно ръководство на докторанти извън БАН – 4 учени са ръководели 5 докторанти в ПУ, УниБИТ и ЮЗУ.

В ЦО на БАН по направление „Културно-историческо наследство и национална идентичност“ са заявени 25 специализирани курса за Докторантското училище. Петима

учени от ИБЦТ са провели 5 курса, в които са се обучавали общо 10 докторанти, един от които е специализант от чужбина (Клеоники Яуфи от Гърция).

Академичният състав на ИБЦТ разработи бакалавърски и магистърски програми, изградени на принципа на активно партньорство на ИБЦТ с висшите училища и хуманитарните институти на БАН. Общо 15 учени от ИБЦТ са изнасяли лекции в 8 български и чужди университети и научни центрове. Сред тях са СУ „Св. Климент Охридски“ (ИФ, ФСФ, ФКНФ), НБУ, Американския университет в Благоевград (АУБ), ЮЗУ „Н. Рилски“, ПУ „Паисий Хилендарски“, УниБИТ, Европейския университет за хуманитарни науки, Националният университет в Сеул и Университетът в Люблина. Тринадесет лектора от ИБЦТ са преподавали в 16 магистърски и 26 бакалавърски програми в рамките на 46 учебни теми. Специалисти от Института са участвали в подготовката на 5 докторанта от ПУ, УниБИТ и ЮЗУ, четирима учени са били ръководители общо 10 студенти, 4-ма магистри и 6-ма бакалаври от висши учебни заведения.

През 2018 г. 15 учени от ИБЦТ са били членове на 28 научни журита по процедури, като са подготвени 17 рецензии – 13 за „доктор“, 2 за „доцент“, 2 за „професор“ и 11 становища – 6 за „доктор“, 5 за „доцент“. Учени от ИБЦТ са участвали в журита в следните институции: ПУ „Паисий Хилендарски“, СУ „Св.Климент Охридски“, УниБит, ИИИ-БАН, АУБ, НАИМ-БАН, ЮЗУ.

По програма ERASMUS са изнесени следните лекции: гл. ас. д-р Весела Атанасова в Европейския университет за хуманитарни науки, проф. д-р Лора Тасева в Университета в Люблина,

ИБЦТ продължи сътрудничеството си с Университета „Македония“ в Солун, Центъра за новогръцки проучвания в Атина и Университета „Демокрит“ в Комотини с координатор доц. д-р Ю. Константинова и университетите „Атълъм“ в Анкара и „Осман Гази“ в Ескишехир (Турция) с координатор доц. д-р Й. Бибина.

През 2018 г. бе поставено началото на програма за провеждане на специализации на млади и утвърдени учени. Първата специализация е към проекта „Голямото Средиземноморие: поглед отвътре и отвън“, ръководен от проф. Лиляна Симеонова. Доц. д-р Светослав Риболов ще повиши квалификацията си, извършвайки изследване под вещото ръководство на проф. Симеонова. Доц. Риболов е специалист по пастирско богословие и специализацията му в ИБЦТ ще му даде възможност да разшири знанията и уменията си в областта на историческото изследване.

5. Иновационна дейност на звеното и анализ на нейната ефективност

Традиционно учените от ИБЦТ се опитват да въведат иновационни и модерни подходи и технологии в изследванията си. През 2018 г. ИБЦТ се включи активно в предварителните етапи на работа по три проекта, които включват използването на нови и иновативни за хуманитаристиката методи: Инфрамат, КЛаДА.бг и Създаване на център за върхови постижения Наследство БГ (повече за проектите вж т.1.5.).

6. Стопанска дейност на звеното

В ИБЦТ през изтеклата финансова 2018 г. са постъпили средства и са извършени разходи, както следва:

I. Бюджетна субсидия	1 027 731
II. Приходи в лева	- 210 684
1. Трансфери – Фонд Научни Изследвания	131 160
2. Вътрешни трансфери	43 312
3. Абонаменти научна литература, докторантска такса	17 177
4. Подпомагане на научни издания – дарение	17 200
5. Трансфер към БАН – членски внос хуманитарни науки	- 196
III. Предходен остатък по договори:	499 071
IV . Предходен остатък валута – EUR / в лева /	3 687
V. Разходи общо:	1 179 048
1. Работни заплати на служители	725 132
1.1 ДМС	50 015
2. Нещатен персонал	4 755
3. Обезщетения за персонал с характер на възнаграждения	18 175
5. Персонал по извънтрудови правоотношения и гр. договори, процедури и защиты	43 698
6. Трансфери за осигурителни вноски-работодател, в т.ч.	153 481
6.1. ДОО	100 276
6.2. ЗОК	39 039
6.3. ДЗПО	14 166
7. Редовни докторанти – стипендии	42 000
8. Командировки в страната и чужбина	37 944
9. Стопански разходи (издръжка на ИБЦТ) в т.ч.	88 215
9.1 (ел. енергия, топлоенергия, вода)	10 297
9.2 (НИРД, материали, абонамент, преса, телефони, външни услуги)	
В това число: от договори –	26 270
9.3 Платени застраховки	1 002
10. Платени данъци и такси	1 150
11. Придобиване на компютри и хардуер	13 334
12. Придобиване на друго оборудване	1 149
VI. Предходен остатък за бъдещи периоди – по договори:	556 407
VII. Осигурителни вноски общо по § 69	333 177

7. Кратък анализ на финансовото състояние на звеното за 2018 г.

Представената финансова картина говори за изпълнение на плана и усвояването на отпуснатите бюджетни средства към 31.12.2018 г., като същите са ограничени в определени параграфи, а именно: заплати, обезщетения с характер на възнаграждения, осигурителни вноски за сметка на работодателя, стипендии за редовни докторанти, допълнителни разходи за редовни докторанти по §§ 02, 05,10 и 52 за 2017 и 2018 г.

По ЗС е извършена инвентаризация с цел приемане-предаване на домакинството на ул. Московска 45 и инвентаризация на ул. Московска 13, извършена по чл. 28 ал.1. В края на годината по настояване на ФСО бе извършена проверка на инвентара на ул. Московска 45. Отчетът от проверката бе изготвен в табличен вид и като доклад с дата 03.01.2019 г. Предвид проверката не бе извършвана годишна инвентаризация. Новозакупеният инвентар е записан в задбалансови сметки, спазен е праг на същественост и чл.110 V т.2 от ЗЗД и по устни указания на БАН. От 01.01.2017 г. е включена амортизация на ДМА и НДМА в изпълнение на ДДС № 05 от 30.09.2016 г.

През 2018 г. бе извършена планова инвентаризация на библиотечен фонд на ул. Московска 45, която приключи с извършване на приемо-предаване на фонда поради пенсиониране на единия от библиотекарите. Осъвремененият библиотечен фонд е отчетен към м. декември (съвпада с времето на подаване на справка към БАН-ЦУ). В счетоводството на ИБЦТ постъпи справка за постъпилите книжни единици, като информацията бе осчетоводена по надлежния ред. В изпълнение на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор в ИБЦТ е назначен финансов контролор – Юлиана Маврова. Корективът по задължения към местни лица за 2018 г. е 280.88 лева – ел. енергия и топлоенергия. ИБЦТ няма корективи по начислени вземания и др. задължения. Провизиите за бъдещи плащания към персонала са актуализирани както следва. Получените през 2018 г. дарения за научноизследователска и развойна дейност са използвани съобразно волята на дарителя.

8. Издателската и информационната дейност на звеното.

8.1 Издателска дейност

ИБЦТ издава следните списания и поредици:

Etudes balkaniques
Studia Balkanica
Балкани
Orpheus
Thracia
Studia Thracica
Seminarium Thracium
Thracia Antiqua

През 2018 г. бяха публикувани:

Etudes balkaniques – 4 книжки;
Балкани – том 7;
Orpheus – том 21;
Thracia – том 23.

Предвид промените в ЗРАС в Република България бяха предприети действия всички издания на ИБЦТ да бъдат съобразени с изискванията на Web of Science и Scopus. През 2018 г. бяха направени постъпки списание *Etudes balkaniques* да бъде индексирано, очакваме отговор през 2019 г. В списанията *Балкани* и *Orpheus* бяха въведени

съответните корекции и се надяваме през 2020-2021 г. да можем да ги представим за включване сред индексиранията списания.

Същата политика бе приложена и към останалите издания на ИБЦТ – поредици, сборници и монографии. Вече съществуващата практика всяко издание на ИБЦТ да бъде представяно пред научния съвет от поне двама рецензенти се наложи като задължително дори за книгите, които ще бъдат публикувани от външни издателства. Бяха създадени и утвърдени международни редакционни колегии за двете основни поредици – *Studia Balcanica* и *Thracia*.

През 2018 г. бяха поставени основите за създаване на електронна библиотека с отворен достъп, чието разработване ще започне през 2019 г. В синхрон с НСНИ предвиждаме издателската дейност на ИБЦТ да се разшири към онлайн базирани издания. През 2018 г. бе спечелено финансиране от ФНИ на проект за създаване на електронна енциклопедия на Късната античност на Балканите – LABedia, като първите публикации ще бъдат достъпни в средата на 2019 г.

8.2 Информационна дейност

И през 2018 г. широката общественост бе информирана за дейността на ИБЦТ през интернет страниците на Института за балканистика (balkanstudies.bg) и фейсбук страниците – Institute for Balkan Studies with Centre of Thracology, Солун и българите, Mirabilia, Късноантичните Балкани.

Интернет страницата на ИБЦТ представя информация за отделните събития, конкурси и резултати от изследователската дейност на учените. През 2018 г. бяха качени повече от 70 съобщения, които са прегледани над 42 000 пъти. Бе направен опит за реструктуриране на страницата с цел улесняване на достъпа на читателите, но предвид ограниченията, които са заложили още при създаването ѝ, крайният резултат не удовлетвори очакванията ни. Бе взето решение през 2019 г. да бъде създаден нов сайт на ИБЦТ, който да е съобразен с научните приоритети на звеното.

Четирите фейсбук страници, които ИБЦТ използва за популяризиране на дейността си, имат общо 1721 последователи (което е 48% повече от 2017 г.), качени са близо 300 новини и събития, които са видени повече от 100 000 пъти. На страницата Късноантичните балкани за периода юни – декември 2019 г. бяха предавани на живо и качени като видеоклипове 8 публични лекции, които са гледани повече от 2500 пъти. Надяваме се през следващата година да създадем самостоятелен Youtube канал, което ще ни позволи да разширим достигната публика и ще утвърди обучителния характер на лекциите.

8.3 Библиотечна дейност

През изтеклата година в библиотеката на ИБ са регистрирани 471 читатели, в това число учените от постоянното научно звено, читатели от системата на БАН, от висши учебни заведения, външни читатели и гости от чужбина.

За годината са ползвани близо 900 библиотечни документа за дома и читалнята – 343 за дома, 536 са взети за домашно ползване.

Фондът на библиотеката понастоящем съставлява 28 763 бр. библиотечни единици. За годината са постъпили 210 нови библиотечни документа, от които 5 са

закупени, 98 са набавени чрез книгообмен, дарени са 67 т., а 40 т. са академични издания. През 2018 г. са отчислени 58 документа.

Най-много материали са получени по линия на книгообмена – 126, като дарение – 83, като абонамент и покупка – 38, от депозит – 9 т.

От новопостъпилите книги с историческа насоченост са 119 заглавия, история – 88, за религия и атеизъм – 8, демография – 2, философия – 7 за политика – 5, обществено управление – 5, за етнография и фолклор – 5, в областта на литературознание – 5, художествената литература – 2, изкуството – 4, археология и краезнание – 4, биографии – 3, детска литература – 4.

Системно се извършва издирване на българска и чуждестранна научна литература по профила на звеното. Набавянето ѝ става основно чрез книгообмен и като дарения. Създадените книгообменни взаимоотношения с над 5 музея от страната се поддържат и новоизлезлите наши издания им се предоставят редовно.

Сектор “Международен книгообмен“ на БАН се информира редовно за новите издания на Центъра по тракология “Проф. Ал. Фол“ и те своевременно се предоставят на ЦБ на БАН за разпространяването им у нас и в чужбина. Поддържа се топографският каталог, а новопостъпилите библ. документи своевременно се отразяват в Книгата за движение на фонда.

През 2018 г. в библиотеката на Института за балканистика са постъпили три дарения на лични библиотеки, които предстои да бъдат обработени през 2019 г. – на акад. Николай Тодоров, проф. Василка Тъпкова-Заимова и на проф. Стоян Рачев.

9. Информация за научния съвет на звеното.

1	чл.-кор. проф. дин	Александър Костов - председател
2	проф. д.изк.	Ваня Станчева - зам.-председател
3	проф. дин	Валерия Фол
4	проф. дин	Калин Порожанов
5	проф. дин	Лиляна Симеонова
6	проф. дюн	Надя Бояджиева
7	проф. дин	Орлин Събев
8	проф. дин	Рая Заимова
9	проф. дфн	Светлана Янакиева
10	проф. дин	Светлозар Елдъров
11	проф. д-р	Румяна Прешленова
12	проф. д-р	Лора Тасева
13	доц. д-р	Антоанета Балчева
14	доц. д-р	Бисер Петров
15	доц. д-р	Добриела Котова
16	доц. д-р	Добринка Парушева

17	доц. д-р	Златомира Герджикова
18	доц. д-р	Зорка Първанова
19	доц. д-р	Ирина Огнянова
20	доц. д-р	Людмила Миндова
21	доц. д-р	Камен Димитров
22	доц. д-р	Марияна Стамова
23	доц. д-р	Пенка Данова
24	доц. д-р	Росица Градева
25	доц. д-р	Юра Константинова

Дата на избиране на нов НС: 11.12.2018 г., протокол №4, т.1 от ОС на ИБЦТ.
За нов член на НС бе избран гл.ас. д-р Людмила Миндова и отпадна доц. д-р Йорданка Бибина.

Избор на ръководство на НС: протокол №1, т.1/08.01.2019 г.
За председател на НС бе избран чл.-кор. проф. дин Александър Костов и за зам.-председател проф. д.изк. Ваня Станчева.

10. Използвани съкращения

AIIESEE - Международната асоциация за югоизточноевропейски проучвания.
AIEB - Международната асоциация за византийски проучвания
FIDEM - Международна федерация на Институтите за средновековни изследвания,
ARCS - Американския изследователски център в София,
CIEPO - Comité international des études ottomanes et pré-ottomanes International
IAOSEHA - Association for Social and Economic History of the Ottoman Empire (IAOSEN)
БАН – Българска академия на науките
ВТУ – Великотърновски университет „Св.Св. Кирил и Методий“
ДМА – дълготрайни материални активи
ЗЗД – Закон за задълженията и договорите
ЗС – Закон за счетоводството
ИБЦТ – Институт за балканистика с Център по тракология
МК – Министерство на културата
МОН – Министерство на образованието и науката
НБУ – Нов български университет
НДМА – недълготрайни материални активи
НИРД – научно-изследователска и развойна дейност
ПУ – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
РАН – Румънска академия на науките
САНИ – Сръбска академия на науките и изкуствата
СУ – Софийски университет „Св. Кл. Охридски“

УниБит – Университет за библиотечни и информационни технологии

ФНИ – Фонд научни изследвания

ФСО – финансово-счетоводен отдел

ХАЗУ – Хърватска академия на науките

ЮЗУ – Югозападен университет „Неофит Рилки“